

P6_TA(2005)0337

Turystyka i rozwój

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie turystyki i rozwoju (2004/2212(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 24 Układu o Partnerstwie AKP-UE podpisanego w Cotonou dnia 23 czerwca 2000,
- uwzględniając Deklarację z Fidżi przyjętą w dniu 20 października 2004 r. podczas 7 regionalnego seminarium grup interesów społeczno-gospodarczych AKP/UE, pod egidą Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP/UE,
- uwzględniając komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie podstawowych kierunków na rzecz długotrwałości turystyki europejskiej (COM(2003)0716),
- uwzględniając rezolucję z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie wspólnych działań na rzecz przyszłości turystyki europejskiej¹,
- uwzględniając światowy szczyt w sprawie trwałego rozwoju, który odbył się w Johannesburgu w dniach 26 sierpnia - 4 września 2002 r.,
- uwzględniając rezolucję w sprawie turystyki i rozwoju w kontekście zarządzania i kontroli Europejskiego Funduszu Rozwoju (FED) przyjętą przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP/UE w marcu 2001 r. w Libreville²,
- uwzględniając deklarację Rady i Komisji w sprawie Polityki Rozwoju Wspólnoty Europejskiej z dnia 10 listopada 2000 r.,
- uwzględniając rezolucję z dnia 18 lutego 2000 r. w sprawie komunikatu Komisji zatytułowanego "Zwiększenie potencjału turystyki na rzecz zatrudnienia - realizacja konkluzji i zaleceń Grupy Wysokiego Szczebla"³,
- uwzględniając rezolucję w sprawie turystyki i rozwoju przyjętą przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP/UE w dniu 14 października 1999 r. w Nassau⁴,
- uwzględniając "Globalny kodeks etyki w turystyce" przyjęty przez Zgromadzenia Ogólne Światowej Organizacji Turystyki w Santiago (Chile) w dniu 1 października 1999 r., w połączeniu z rezolucją Zgromadzenia Generalnego ONZ przyjętą w dniu 21 grudnia 2001 r. (A/RES/56/212),

¹ Dz.U. C 180 E z 31.7.2003, str. 138.

² Dz.U. C 265 z 20.9.2001, str. 39.

³ Dz.U. C 339 z 29.11.2000, str. 292.

⁴ Dz.U. C 59 z 1.3.2000, str. 41.

- uwzględniając rezolucję w sprawie wymiaru kulturowego współpracy na rzecz rozwoju, zwłaszcza w zakresie dziedzictwa kultury i turystyki, przyjętą przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP/UE w dniu 1 kwietnia 1999 r. w Strasburgu¹,
 - uwzględniając rezolucję Rady Ministrów ds. Rozwoju w Brukseli z dnia 30 listopada 1998 r. w sprawie trwałego rozwoju turystyki w krajach rozwijających się,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A6-0173/2005),
- A. mając na uwadze, że turystyka stanowi niezaprzeczalnie siłę napędową rozwoju krajów rozwijających się na wszystkich jego płaszczyznach; że w konsekwencji należy regularnie oceniać jej oddziaływanie, a Komisja Rozwoju Parlamentu Europejskiego, ze względu na jej kompetencje, ma doskonałe kwalifikacje do wypełniania tego zadania,

Turystyka jako czynnik wzrostu gospodarczego

- B. mając na uwadze, że turystyka stanowi jeden z fundamentalnych aspektów każdej konsekwentnej polityki rozwojowej realizowanej w państwach rozwijających się,
- C. mając na uwadze, że projekty dotyczące infrastruktury w zakresie transportu, energetyki, nowych technologii komunikacji lub zdrowia i warunków zdrowotnych są niezbędne dla rozwoju aktywności turystycznej w krajach rozwijających się,
- D. mając na uwadze, dla tego typu projektów kluczowe są wynikające z nich korzyści zarówno dla społeczności lokalnych, jak i dla przemysłu turystycznego,
- E. mając na uwadze, że formy turystyki, prowadzące do zapewnienia sprawiedliwego wynagrodzenia pracownikom i lokalnym przedsiębiorcom, muszą być przedmiotem szczególnej uwagi władz, chodzi tu zwłaszcza o zrównoważoną turystykę,
- F. mając na uwadze, że projekt Światowej Organizacji Turystyki "Trwały rozwój turystyki instrumentem zmniejszenia ubóstwa" przyczynia się do osiągnięcia Milenijnego Celu Rozwoju w zakresie walki z ubóstwem poprzez starania o stworzenie miejsc pracy dla osób żyjących za mniej niż jednego dolara dziennie,
- G. mając na uwadze trwające negocjacje w sprawie Porozumienia o Partnerstwie Gospodarczym, które poczynając od 1 stycznia 2008 r. zastąpi jednostronny system preferencji handlowych, który jest stosowany w stosunkach handlowych między państwami AKP i UE,
- H. mając na uwadze niewątpliwie przekrojowy charakter sektora turystyki i, pomimo braku wspólnej polityki dotyczącej turystyki, niewystarczające rozmiary istniejącego wydziału turystyki w Dyrekcji Generalnej ds. przedsiębiorstw i gospodarki,

Turystyka jako czynnik ochrony środowiska i zachowania dziedzictwa kultury

- I. mając na uwadze, że rozwój turystyki może nastąpić tylko o ile przestrzegane są warunki naturalne i kulturowe oraz tradycje miejscowych społeczności lokalnych,

¹ Dz.U. C 271 z 24.9.1999, str. 73.

- J. mając na uwadze, że nie powinno się uważać turystyki za wroga środowiska, przeciwnie, jego sojusznika, ponieważ ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa jest warunkiem przynoszenia przezeń zysków,
- K. mając na uwadze, że władze powinny promować formy turystyki przyjazne środowisku, takie jak ekoturystyka, turystyka wiejska i turystyka solidarna,
- L. mając na uwadze, że turystyka opiera się na zachowaniu i waloryzacji naturalnego i kulturalnego, materialnego i niematerialnego dziedzictwa lokalnego i zabytków,
- M. mając na uwadze, że bezpieczeństwo turystów oraz instalacji i miejsc turystycznych wymaga specjalnej troski władz,
- N. mając na uwadze, że rządy mają całkowite prawo, po uprzednim skonsultowaniu się z reprezentatywnymi organizacjami sektora turystycznego, do ustanowienia ścisłych zasad zwiedzania najbardziej uczęszczanych miejsc,
- O. mając na uwadze konieczność pogodzenia działań w zakresie energii z polityką transportową w celu ochrony środowiska i poszanowania celów Protokołu z Kioto na rzecz trwałego rozwoju,
- P. mając na uwadze, że projekty wprowadzenia ograniczeń napływu turystów do małych krajów wyspiarskich, obszarów górskich lub nadbrzeżnych, w których nastąpił nadmierny rozwój turystyczny, powinny zostać przyjęte i zaakceptowane przez władze danego kraju,

Turystyka jako czynnik demokracji i równowagi politycznej

- Q. mając na uwadze, że rozwój turystyki może być środkiem walki z totalitaryzmem, władzą dyktatorską i nadmierną centralizacją władzy,
- R. mając na uwadze, że w niektórych państwach turystyka kojarzona jest ze zjawiskami stanowiącymi pogwałcenie praw człowieka, takimi jak zatrudnianie nieletnich, prostytucja i seksualne wykorzystywanie dzieci,
- S. mając na uwadze, że światowy terroryzm, wymierzony przeciwko demokracji i jej obrońcom i będący przyczyną śmierci wielu przypadkowych, cywilnych ofiar wskutek tchórzliwych i morderczych ataków, za szczególnie cel obrał sobie turystykę i turystów,
- T. mając na uwadze, że turystyka może być działalnością demokratyczną, pozwalającą na stworzenie na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym struktur gospodarczych i społecznych reprezentatywnych dla społeczeństwa obywatelskiego,
- U. mając na uwadze łączącą rolę turystyki i jej wpływ na spójność terytorialną, społeczną i gospodarczą,
- V. mając na uwadze, że turyści mogą obecnie korzystać ze swobody przemieszczania się i odwiedzić szereg miejsc w ramach jednej podróży, przyczyniając się tym samym do zwiększenia regionalnej współpracy oraz zacieśnienia stosunków między państwami,
- W. mając na uwadze, że rządy i operatorzy turystyczni Państw Członkowskich mają znaczący wpływ na wybór docelowych kierunków turystycznych; że negatywna reklama wobec krajów nieprzestrzegających zasad demokratycznych i praw człowieka stanowi formę

czynnika zniechęcającego,

- X. mając na uwadze, że w 1999 r. ustanowiono Międzynarodową Sieć Uczciwego Świadczenia Usług Turystycznych (International Fair Trade in Tourism Network), jako trzyletni projekt finansowany przez Komisję i brytyjski Departament Rozwoju Międzynarodowego, w celu propagowania etycznych praktyk handlowych,

Turystyka jako czynnik zdrowia publicznego i edukacji

- Y. mając na uwadze, że sytuacja publicznej ochrony zdrowia w danym kraju stanowi element jego atrakcyjności,
- Z. mając na uwadze, że turystyka ma wpływ na publiczną ochronę zdrowia poprzez ustanowienie niezbędnych wymogów w zakresie higieny, reguł sanitarnych, kampanii szczepień oraz upowszechniania wiedzy dotyczącej profilaktyki,
- AA. mając na uwadze, że HIV/AIDS, gruźlica i malaria stanowią plagi na skalę światową,
- AB. mając na uwadze zagrożenie, jakim dla turystów i ludności miejscowej jest możliwość zarażenia się wysoce zakaźnymi chorobami, takimi jak choroba biegunkowa, infekcje dróg oddechowych, gorączka o nieznanym przyczynie i zapalenie wątroby,
- AC. mając na uwadze, że turystyka ma wpływ na edukację umożliwiając społecznościom lokalnym poznawanie języków obcych, nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, pozwalając im na promowanie ich dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym poszanowaniu zwyczajów i tradycji, ale wymaga przestrzegania i dostosowania się do zmian społecznych i nowoczesnych zasad,
- AD. mając na uwadze, że władze publiczne powinny zapewniać zachowanie lokalnych tradycji zgodnych z prawami człowieka, zwłaszcza z prawami kobiet i dzieci,

Turystyka jako czynnik rozregulowania i nadużyć

- AE. mając na uwadze, że tworzenie stanowisk pracy zawsze powinno przebiegać z poszanowaniem zasad ustalonych przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP),
- AF. mając na uwadze, że władze europejskie i lokalne w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi powinny prowadzić stałą i uzgodnioną kampanię przeciwko tzw. turystyce seksualnej,
- AG. mając na uwadze, że rzeczywisty efekt mogą przynieść jedynie skoordynowane działania, przekazywanie informacji i wprowadzenie sankcji przy poszanowaniu zasad prawa międzynarodowego,
- AH. mając na uwadze, że turystów podróżujących w celach seksualnych zniechęca do tego szerokie rozpowszechnienie informacji o sankcjach ich czekających i że przestępstwa związane z turystyką seksualną muszą być ścigane, a ściganie musi być możliwe zarówno w państwie pochodzenia, jak i państwie, w którym zostały popełnione,
- AI. mając na uwadze pozytywne efekty polityki i kroków podejmowanych przez operatorów turystycznych, biura turystyczne i linie lotnicze tj. rozpowszechnianie broszur lub pokazywanie kaset wideo podczas podróży w kierunkach tzw. wrażliwych,

- AJ. mając na uwadze uboczne skutki spekulacji nieruchomościami dla społeczności lokalnych,
- AK. mając na uwadze ryzyko wiązanych korzyści z praktyk korupcyjnych dla inwestorów zagranicznych i rządów krajów rozwijających się,
- AL. mając na uwadze prawo dziecka do ochrony przed wyzyskiem i prawo do rehabilitacji, o których mowa w art. 32, 34, 35 i 39 Konwencji o Prawach Dziecka,

Turystyka jako czynnik wzrostu gospodarczego

1. wnosi o systematyczne i spójne uwzględnianie wpływu turystyki oraz zasady zrównoważonej turystyki i właściwego zarządzania przy opracowywaniu polityki rozwoju UE;
2. uważa, że trwałą turystyką jest turystyka, która podnosi poziom życia miejscowej ludności, chroni jej środowisko naturalne i zdrowie oraz wspiera lokalną gospodarkę, dzięki nabywaniu na miejscu żywności i innych zasobów lokalnych;
3. zwraca się do Komisji, by rozważyła wzmocnienie struktury technicznej odpowiedzialnej za turystykę w Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw, ze względu na wielowymiarowe znaczenie turystyki oraz coraz szerszy zakres wpływających na nią inicjatyw powstających w innych sektorach polityki wspólnotowej;
4. wyraża życzenie, aby większe znaczenie przywiązywać do służb odpowiedzialnych za turystykę w DG ds. Przedsiębiorstw Komisji poprzez zwiększenie dostępnych środków finansowych, tak aby przyczynić się do ogólnego zwiększenia propozycji w zakresie polityki w odniesieniu do sektora turystyki;
5. wyraża życzenie przeprowadzenia debaty na temat powołania ekspertów ds. turystyki w DG ds. Rozwoju i DG ds. Handlu;
6. wnosi o promowanie kontrolowanych na szczeblu lokalnym inicjatyw turystycznych na rzecz ograniczenia ubóstwa, ochrony bioróżnorodności oraz propagowania praw człowieka;
7. zaleca Komisji, aby w ramach realizowanej polityki w dziedzinie współpracy i rozwoju oraz w kontekście przyjętych linii rozwoju i działaniach na rzecz wzmocnienia struktury przedsiębiorczości, to znaczy w ramach stosunków z krajami AKP, kładła nacisk na politykę turystyczną;
8. wnosi o rozważenie przez rządy AKP polityki mającej zagwarantować lokalnym społecznościom, tam gdzie realizowane są projekty turystyczne, uzyskanie „korzyści planistycznych”;
9. kładzie nacisk na konieczność ponownego inwestowania zysków gospodarczych z turystyki w rozwój lokalny; wzywa operatorów turystycznych do dokonania przeglądu wszystkich swoich pakietów „all inclusive”, które uniemożliwiają czerpanie dodatkowych korzyści przez lokalną społeczność oraz zachęca tych operatorów do pozyskiwania w miarę możliwości na miejscu materiałów i personelu, w tym kadry kierowniczej;
10. zachęca rządy do popierania tworzenia i/lub rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego oraz ułatwień przy zakładaniu przedsiębiorstw w sektorze turystycznym;

11. wyraża życzenie zwiększenia, w odpowiednim przypadku, liczby projektów przeznaczonych dla rozwoju zrównoważonej turystyki finansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR);
12. proponuje, aby kwestia turystyki, zrównoważonej turystyki i ich wpływu gospodarczego stanowiła nieodłączną część negocjacji Porozumień o Partnerstwie Gospodarczym oraz by interesy krajów rozwijających się związane z rynkiem europejskim były w sposób pozytywny uwzględniane, kiedy poruszają one kwestie związane z turystyką w ramach GATS;
13. wskazuje, że w wielu krajach rozwijających się sektor turystyczny należy zasadniczo do dziedziny działalności prywatnych przedsiębiorców i jako taki wymaga od Wspólnoty znalezienia rozwiązań służących zapewnieniu, że będą oni mieli, wraz z innymi partnerami społecznymi, pełny głos w debacie dotyczącej polityki rozwojowej wpływającej na sektor turystyczny;
14. podkreśla pilną potrzebę wspólnotowego wsparcia dla krajów dotkniętych katastrofami naturalnymi wpływającymi na ich przemysł turystyczny;

Turystyka jako czynnik ochrony środowiska i ochrony dziedzictwa kultury

15. wzywa do przyjęcia wspólnego programu DG ds. Ochrony Środowiska i DG ds. Rozwoju w celu eksportowania europejskich technik zarządzania odpadami i ich przetwarzania, najpierw pod postacią badań nad skutkami, potem wprowadzenia projektów pilotażowych;
16. wzywa do ustanowienia polityki i regulacji na rzecz trwałego rozwoju, w celu ochrony i zachowania zasobów naturalnych, dziedzictw kulturowych i tradycyjnych form wykorzystania systemu własności gruntów;
17. zachęca do optymalnego wykorzystania istniejących środków technicznych i naukowych, tak aby jednocześnie zapobiec pogorszeniu i/lub zniszczeniu dziedzictwa architektury i degradacji środowiska;
18. żąda, by wszelkie europejskie inwestycje w turystykę w krajach rozwijających się podlegały tym samym zasadom, które obowiązują w zakresie przyznawania wsparcia wspólnotowego na inwestycje w UE; dlatego nie wolno wspierać żadnych inwestycji oczywiście szkodliwych dla środowiska, praw człowieka, minimalnych warunków pracy MOP, sposobu życia miejscowej populacji lub rdzennych mieszkańców albo dla dziedzictwa historycznego i kulturowego kraju docelowego;
19. opowiada się za wsparciem technicznym Wspólnoty dla krajów, w których ma miejsce turystyka masowa i które są zmuszone wprowadzić środki ochrony swoich miejsc turystycznych; wzywa również do wymiany najlepszych praktyk w tej dziedzinie;
20. zachęca władze lokalne stykające się ze zbyt szybkim rozwojem turystyki do podjęcia, w razie potrzeby, kroków ograniczających napływ turystów;

Turystyka jako czynnik demokracji i równowagi politycznej

21. zaleca jak najbardziej przejrzystą walkę z działalnością przestępczą, tak by zniechęcić do takich procederów jak pranie pieniędzy, turystyka seksualna, itp.;

22. zaleca jak najbardziej dyskretną walkę z działalnością przestępczą, tak by nie zaszkodzić wizerunkowi turystycznemu danego kraju;
23. wzywa, w interesie dostępnej, chronionej i bezpiecznej turystyki, do podejmowania inicjatyw w zakresie zwalczania przestępstw wymierzonych przeciwko turystyce, w tym specjalistycznego szkolenia służb policji;
24. wzywa rządy krajów rozwijających się do pełnego włączenia społeczności lokalnych do działalności turystycznej i do zapewnienia kontroli zrównoważonego podziału osiągniętych zysków gospodarczych, społecznych i kulturowych;
25. wyraża ubolewanie z powodu działań segregacyjnych podjętych niedawno przez kubańskie władze, w celu zapobieżenia nawiązywaniu przez turystów osobistych kontaktów z obywatelami kubańskimi zatrudnionymi w sektorze turystycznym;
26. wyraża życzenie, aby Komisja, w ramach działań popierania trwałego rozwoju, uznawała prawo każdego państwa i regionu do demokratycznego wyboru swoich własnych priorytetów przy finansowaniu projektów współpracy regionalnej;
27. Zaleca rządów Państw Członkowskich i Komisji, przy wsparciu lokalnych operatorów turystycznych oraz doświadczonych organizacji, promowanie standardów etycznych w turystyce poprzez przyznawanie europejskiego oznaczenia potwierdzającego uczciwe świadczenie usług turystycznych;

Turystyka jako czynnik stanu zdrowia publicznego i edukacji

28. wyraża życzenie, aby Unia i jej Państwa Członkowskie, udostępniły krajom rozwijającym się potencjał swojego doświadczenia w zakresie turystyki i know-how w celu szkolenia pracowników na miejscu; wzywa Komisję do wspierania projektów krajów rozwijających się, które zwrócą się o takie know-how;
29. ponownie zwraca się do Komisji w sprawie wsparcia finansowego w zakresie szczepień dzieci, w związku z pilną koniecznością przeprowadzenia szczepień zawierających antygeny następujących chorób: błonica, tężec, koklusz, zapalenie wątroby typu B i zapalenie opon mózgowych wywołane przez *Haemophilus Influenzae* typu B;
30. nalega na konieczność zwiększenia wysiłków w badaniach nad zwalczaniem malarii, gruźlicy i HIV/AIDS na szczeblu europejskim;
31. stwierdza, że dochody z trwałej turystyki mogą przyczynić się do poprawy standardu życia ludności krajów rozwijających się, ich stanu zdrowia, jak i infrastruktury w zakresie transportu, energetyki i technologii;
32. wzywa do wsparcia finansowego przez UE inicjatywy Światowej Organizacji Handlu "Trwały rozwój turystyki instrumentem zmniejszania ubóstwa" oraz innych inicjatyw służących ograniczeniu ubóstwa w krajach rozwijających się;

Turystyka jako czynnik rozregulowania i nadużyć

33. wnosi o wprowadzenie do prawodawstwa krajowego każdego państwa wspomnianego wyżej "Globalnego kodeksu etyki w turystyce";

34. zaleca wzajemne przekazywanie każdego roku przez rządy zainteresowanych państw listy przypadków odmowy wydania wize, o ile zostały one uzasadnione popełnieniem przestępstw z zakresu tzw. turystyki seksualnej, zbrodni przeciwko ludzkości lub terroryzmu;
35. żąda przyjęcia przez Komisję efektywnych programów walki z tzw. turystyką seksualną na poziomie europejskim;
36. wnosi, w celu zwalczania turystyki mającej na celu wykorzystywanie dzieci:
 - o nadanie priorytetowego znaczenia przez Komisję i Radę kwestii zwalczania turystyki seksualnej, której obiektem są dzieci, w tym poprzez przywrócenie linii budżetowej „Zwalczanie turystyki seksualnej, której obiektem są dzieci w państwach trzecich” w celu zapewnienia środków na ten cel;
 - o uznanie przez Komisję zależności między dziecięcą pornografią i turystyką seksualną, której obiektem są dzieci, oraz zapewnienie, że kwestia ta stanie się elementem dialogu politycznego z państwami trzecimi;
 - o zapewnienie przez Komisję i Państwa Członkowskie, że w ramach pomocy rozwojowej będzie traktowana priorytetowo kwestia realizacji potrzeb i praw dzieci, w szczególności potrzeb w zakresie rehabilitacji i reintegracji dzieci, które padły ofiarą turystyki seksualnej;
37. zachęca operatorów turystycznych, biura turystyczne oraz linie lotnicze, które już zwalczają turystykę seksualną poprzez uwrażliwianie swych klientów i informowanie ich o ryzyku odpowiedzialności karnej za ich postępowanie, do kontynuowania tych działań i wzywa tych, którzy dotąd nie podjęli takich kroków, do ich podjęcia; wzywa tychże operatorów do współpracy z władzami w wykrywaniu działalności o potencjalnie przestępczym charakterze;
38. żąda prowadzenia przez Komisję konkretnych działań skierowanych przeciwko dumpingowi w zakresie nieruchomości, związanemu z turystyką, po porozumieniu się z organizacjami reprezentującymi ten sektor;
39. wzywa rządy europejskie Państw Członkowskich do zapewnienia pełnego stosowania przepisów dotyczących przedsiębiorstw UE przy tzw. delokalizacjach do krajów rozwijających się lub przy realizacji umów w tych krajach, ze szczególnym uwzględnieniem praw pracowników, których one dotyczą;
40. domaga się, aby rządy zainteresowanych państw oraz operatorzy turystyczni w UE wymagały przestrzegania reguł zapewniających ochronę praw człowieka, praw pracowników zgodnie z minimalnymi warunkami MOP, ochrony turystów europejskich jako konsumentów oraz zaleceń dotyczących operatorów turystycznych;
41. wzywa rządy krajów rozwijających się do ustanowienia przejrzystych i uregulowanych procedur dostępu do rynków krajowych zgodnie z zaleceniami Światowej Organizacji Turystyki, niezbędnych dla inwestycji zagranicznych;

42. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.